

Министерство образования Республики Беларусь
Белорусский государственный университет
Юридический факультет
Кафедра политологии

МАРЦУЛЬ

Юлия Олеговна

Проблема национально-государственной идентичности
в современных политических процессах

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат философских
наук,
доцент Л.В. Старовойтова

Допущена к защите

«___» _____ 2014 г.

Зав. кафедрой политологии

доктор политических наук, профессор С.В. Решетников

Минск, 2014

РЕФЕРАТ

Объём дипломной работы 67 с., 3 гл., 2 таблицы, 86 источников.

Основные понятия: идентификация, идентичность, национально-государственная идентичность, политическая идентичность, советский человек, постсоветская идентичность, белорусская национальная идентичность.

Целью исследования является определение основных проблем формирования национально-государственной идентичности в современных политических процессах, в частности специфика идентификационных процессов на постсоветском пространстве. Объектом исследования является феномен национально-государственной идентичности. Предмет исследования - процессы формирования национально-государственной идентичности на постсоветском пространстве, связанные с переходом от советской идентичности к идентичности новых национальных государств.

При написании работы применялись общелогические методы анализ и синтез, а также методологические подходы, применяемые в политической науке: дескриптивный, исторический, сравнительного анализа.

В результате исследования был представлен анализ основных теоретико-методологических подходов к рассмотрению понятий «идентичность», «нация», «национально-государственная идентичность», установлена роль и значение идентификации по национальному признаку в политической жизни общества.

Особое внимание в исследовании уделено современной проблематике формирования национально-государственной идентичности под влиянием как глобализационных процессов, так и явлений более локального масштаба - постсоветской трансформации. Отказ от политических ценностей советской эпохи и выбор курса на демократизацию общественно-политической жизни не сопровождался одновременным процессом конструирования новой модели идентичности, которая бы стала общей для значительной части общества. В результате идентичность постсоветских государств можно характеризовать как кризисную, подразумевающую кризис концепции общества и государства советского периода.

В исследовании подробно анализируется специфика формирования постсоветской национальной идентичности суверенного белорусского государства. В том числе определены основные интеллектуальные проекты белорусской идентичности, предлагаемые основными политическими силами, выделены их сильные и слабые стороны.

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай работы 67 с., 3 гл., 2 табліцы, 86 крыніц.

Асноўныя паняцці: ідэнтыфікацыя, ідэнтычнасць, нацыянальна-дзяржаўная ідэнтычнасць, палітычная ідэнтычнасць, савецкі чалавек, постсавецкая ідэнтычнасць, беларуская нацыянальная ідэнтычнасць.

Мэтай даследавання з'яўляецца вызначэнне асноўных праблем фармавання нацыянальна-дзяржаўнай ідэнтычнасці ў сучасных палітычных працэсах, у прыватнасці спецыфіка ідэнтыфікацыйных працэсаў на постсавецкай прасторы. Аб'ектам даследавання з'яўляецца феномен нацыянальна-дзяржаўнай ідэнтычнасці. Прадмет даследавання - працэсы фармавання нацыянальна-дзяржаўнай ідэнтычнасці на постсавецкай прасторы, звязаныя з пераходам ад савецкай ідэнтычнасці да ідэнтычнасці новых нацыянальных дзяржаў.

Пры напісанні працы былі скарыстаны агульналагічныя метады аналіз і сінтэз, а таксама метадалагічныя падыходы, якія выкарыстоўваюцца ў палітычнай навуцы: дэскрыптыўныя гістарычны, параўнальнага аналізу.

У выніку даследавання быў прадстаўлены аналіз асноўных тэарэтыка-метадалагічных падыходаў да разгляду паняццяў «ідэнтычнасць», «нацыя», «нацыянальна-дзяржаўная ідэнтычнасць», ўстаноўлена роля і значэнне ідэнтыфікацыі па нацыянальнай прыкмеце ў палітычным жыцці грамадства.

Асаблівая ўвага ў даследаванні нададзена сучаснай праблематыцы фармавання нацыянальна-дзяржаўнай ідэнтычнасці пад уплывам як глабалізацыйных працэсаў, так і з'яў больш лакальнага маштабу - постсавецкай трансфармацыі. Адмова ад палітычных каштоўнасцяў савецкай эпохі і выбар курсу на дэмакратызацыю грамадска-палітычнага жыцця ня суправаджаўся адначасовым працэсам канструявання новай мадэлі ідэнтычнасці, якая б стала агульнай для значнай часткі грамадства. У выніку ідэнтычнасць постсавецкіх дзяржаў можна характарызаваць як крызісную, якая звязана з крызісам канцэпцыі грамадства і дзяржавы савецкага перыяду.

У даследаванні падрабязна аналізуецца спецыфіка фармавання постсавецкай нацыянальнай ідэнтычнасці суверэннай беларускай дзяржавы. У тым ліку вызначаны асноўныя інтэлектуальныя праекты беларускай ідэнтычнасці, прапанаваныя асноўнымі палітычнымі сіламі, вылучаны іх моцныя і слабыя бакі.

SUMMARY

Volume of the research work is 67 pages, 3 chapters, 2 tables, 86 sources.

Basic concepts: identification, identity, national-state identity, political identity, soviet human, post-soviet identity, belarusian national identity.

The aim of the research work is to determine the main problems of nation-state identity's formation in modern political processes, in particular the specificity of identification on the post-soviet area. Object of the research work is the phenomenon of the national-state identity. Subject of the research work is to determine the processes of formation of nation-state identity on post-soviet area, associated with the transition from the soviet identity to the identity of the new nation states.

While working under this research work general logical methods of analysis and synthesis were used, as well as methodological approaches common in political sciences: descriptive, historical methods and method of comparative analysis.

As a result of the research work, analysis of the major theoretical and methodological approaches of determination of the following notions: "identity", "nation", "national-state identity" was presented, as well as the role and importance of identification on the national basis in the political life of society.

Particular attention is paid to the research of contemporary issues nation-state identity's formation influenced by the globalization processes and more local phenomena - post-soviet transformation. Rejection of soviet political values and the choice for a democratization of social and political life was not accompanied by a simultaneous process of designing a new model of identity, which would become common for a large part society. As a result, the identity of post-soviet states can be characterized as being in a crisis because of the crisis of Soviet society and state's concept.

In the research work was analyzed in details the specifics of formation of post-soviet national identity of the sovereign Belarusian state. Intellectual projects of belarusian identity offered by the major political forces were identified with its strengths and weaknesses.